

1. Ένας χρόνος «Αλλαγής» και 75 χρόνια ΣΕΒ...

Είναι αλήθεια ότι η κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου, που αναδείχτηκε από την εκλογική αναμέτρηση της 18ης Οκτωβρίου 1981, παρέλαβε την οικονομία με καλπάζοντα πληθωρισμό και υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα. Επιπλέον, πιέσεις για κοινωνικές παροχές και αυξήσεις σε μισθούς, σε συνδυασμό με τη διεύρυνση της δημόσιας απασχόλησης, εκτόξευσαν το έλλειμμα σε υπέρογκα ποσά, για την κάλυψη των οποίων η κυβέρνηση κατέφυγε σε «δοκιμασμένη» τακτική: το δανεισμό.

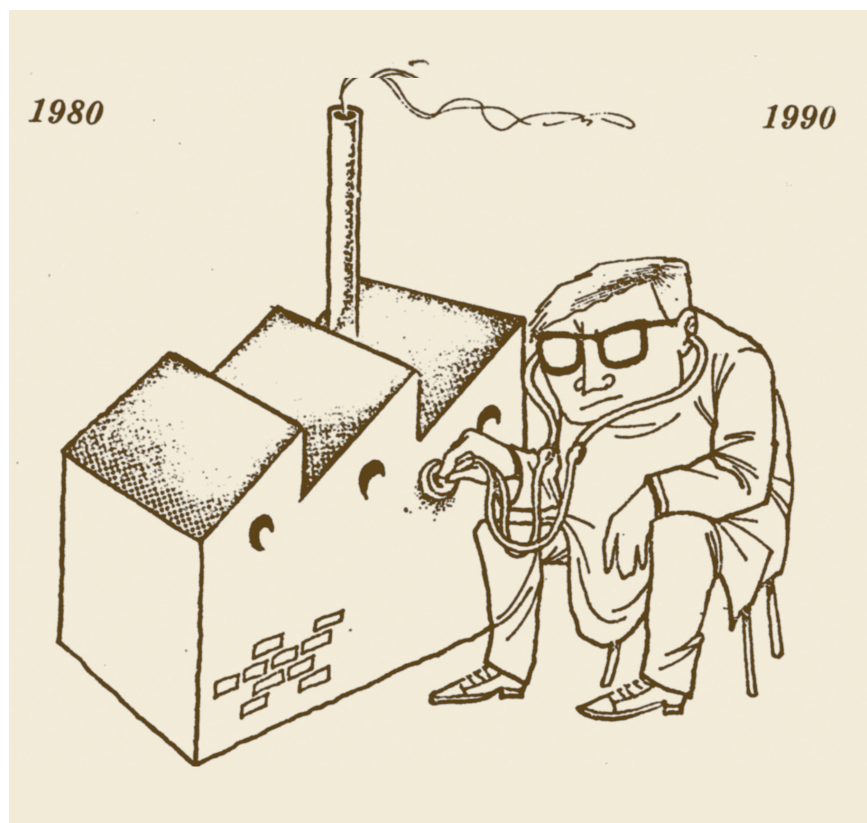
Από την άλλη μεριά, στο πλαίσιο των δυσχερειών που δημιουργούσαν η διεθνής ύφεση και η εσωτερική συγκυρία, η αρχή της δεκαετίας του 1980 δεν έβρισκε την ελληνική βιομηχανία στην καλύτερή της εκδοχή. Πολλαπλασιάζονταν οι επιχειρήσεις που έκλειναν ή είχαν φτάσει στα όρια της βιωσιμότητας. Άπνοια στις επενδύσεις, συρρίκνωση των εξαγωγών –α σημειωθεί ότι το 1981 ήταν ο χειρότερος χρόνος της τελευταίας εικοσαετίας από άποψη εξαγωγών–, επιδείνωση στη ρευστότητα, υψηλά επιτόκια, ασφυκτικός έλεγχος τιμών, αύξηση της φορολογίας (συχνά με τη μορφή έκτακτων εισφορών) αποτελούσαν μερικούς μόνο παράγοντες της υποτονικής ανταγωνιστικότητας. Αν συνυπολογιστούν η θεαματική εξέλιξη στην τεχνολογία, που ωθούσε σε καινοτομίες, και τα νέα επαναστατικά προϊόντα, που εμφανίζονταν στις διεθνείς αγορές, αδήριτη ανάγκη για την ελληνική βιομηχανία ήταν η ανανέωση σε νοοτροπία και θεσμούς.

Όταν, λοιπόν, το ΠΑΣΟΚ ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας, που κινείτο πλέον στη σφαίρα της ΕΟΚ, ο ΣΕΒ έθεσε μια διαχρονική προτεραιότητα: άρση του περιοριστικού πλαισίου που φαλκίδευε την απρόσκοπτη λειτουργία της ελεύθερης οικονομίας. Ο Ανδρέας Παπανδρέου απάντησε στην ανοικτή συνεδρίαση του Συνδέσμου, στις 18 Μαΐου 1982: «Οι οικονομικές συνθήκες είναι αντίξοες και χρειαζόμαστε χρόνο»...

Εκείνη, λοιπόν, η γενική συνέλευση του 75ετούς ΣΕΒ εξέλεξε πρόεδρο για μία ακόμη φορά ένα μέλος της διοίκησης της Α.Ε. Τιμμένων Τιτάν, τον Θεόδωρο Παπαλεξόπουλο. Σύμφωνα με τις προγραμματικές δηλώσεις του νέου προέδρου, το –διαρκές τελικά– ζητούμενο για τη βιομηχανική ανέλιξη δεν ήταν άλλο από μια συνεπή, αρραγή βιομηχανική πολιτική, με τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση. Όπως επίσης, η άρση των αντικινήτρων, η μείωση του δημόσιου γιγαντισμού, η εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για παραγωγικά έργα. Ο Θ. Παπαλεξόπουλος τόνιζε ότι το 1982 έβρισκε την ελληνική βιομηχανία μπροστά σε μια νέα κατάσταση με τη δυναμικότερη παρουσία του κράτους στην οικονομία. Αυτή ακριβώς την τακτική σιγμάτιζε ο νέος πρόεδρος, με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο: η κρατική επιχειρηματικότητα όφειλε πλέον να παραμερίσει για να προσπεράσει η ιδιωτική πρωτοβουλία.¹

Στην απέναντι σελίδα, αριστερά, συμβολική απεικόνιση της ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ από το περιοδικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας *Euroforum*. Ο ΣΕΒ χαιρέτιζε το γεγονός, τονίζοντας ότι «καθώς υπήρξε από τις πρώτες δυνάμεις του τύπου που αποδέχτηκε τη δέσμευση, υπόσχεται να λειτουργήσει στο ρυθμό της Ευρώπης». (Περ. Βιομηχανική Επιθεώρησης, Ιούνιος 1979 - Αρχείο Βοβολίνη)



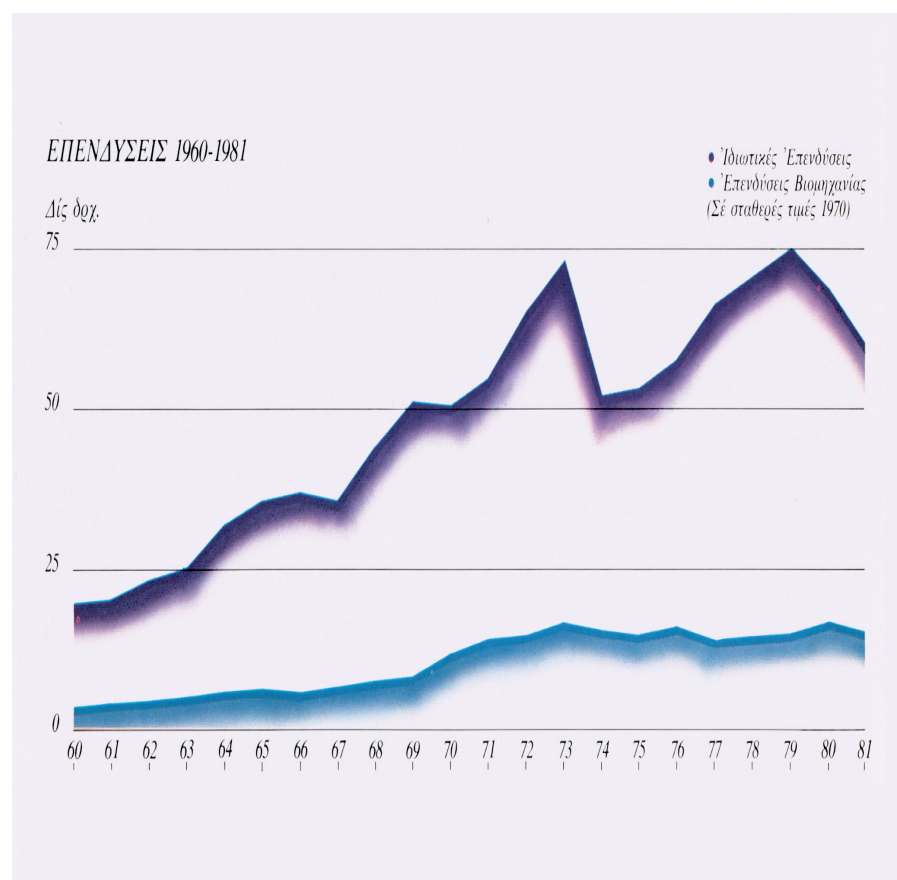


Το ενδιαφέρον, επίσης, του ΣΕΒ επικεντρώθηκε στη διάλυση των αντιβιομηχανικών προκαταλήψεων και παρανοήσεων, στην προσέγγιση της κοινής γνώμης. Εφάρμοσε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα δημοσιότητας, σε συνδυασμό με τις εορταστικές εκδηλώσεις για τη συμπλήρωση της 75ετίας του. Μάλιστα, το 1982 εγκαινίασε την προβολή του μέσω τηλεοπτικών μηνυμάτων, ενώ συστηματικά οργάνωνε επισκέψεις μαθητών σε βιομηχανικές μονάδες.

Το 1982, ωστόσο, σημειώθηκαν πτώση της παραγωγής με ρυθμό 4,7%, μείωση της εγχώριας ζήτησης και υποχώρηση των εξαγωγών. Τα αρνητικά αποτελέσματα προέκυπταν κυρίως από τη σύγκυση ως προς τους «κανόνες του παιχνιδιού», που οδήγούσε στην υποβάθμιση της ανταγωνιστικότητας, στην αύξηση του κόστους εργασίας χωρίς την αναγκαία προσαρμογή στις βιομηχανικές τιμές. Παράλληλα, καθυστέρωσε η εφαρμογή του νέου νόμου 1262/1982 περί κινήτρων, ενώ το αναχρονιστικό γραφειοκρατικό σύστημα ελέγχου λειτουργούσε τελικά ως αντικίνητρο...

Ο ΟΟΣΑ διαπίστωνε τις επιπτώσεις που κληροδότησε στη νέα δεκαετία η διεθνής οικονομική ύφεση: πληθωρισμός, ενεργειακό, καθίζηση εθνικού εισοδήματος, ανεργία. Στη φωτογραφία δεξιά, σατιρογραφία για την παγκόσμια οικονομία και τις ανησυχητικές προοπτικές της τη δεκαετία του 1980. (Δελτίον ΣΕΒ, Ιανουάριος 1980 - Αρχείο ΣΕΒ)





1.1. ΣΕΒ-κυβέρνηση: Δύο παράλληλοι μονόλογοι...

Ενώ πλέον οι σχέσεις κυβέρνησης-βιομηχανίας διάγουν περίοδο μεγάλης καμψής, ο ΣΕΒ, σε συνεργασία με περιφερειακούς συνδέσμους βιομηχάνων, οργάνωσε το Πανελλήνιο Βιομηχανικό Συνέδριο στις 9-10 Φεβρουαρίου 1983, με κύριες επιδιώξεις αφενός την αποτύπωση των θέσεων του βιομηχανικού κόσμου για τα νευραλγικής σημασίας προβλήματά του και αφετέρου την κατάθεση δέσμης προτάσεων για τη χάραξη της μελλοντικής πορείας. Ο Δ. Κυριαζής, πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής, και το προεδρείο του ΣΕΒ επισκέφθηκαν την επομένη τον Α. Παπανδρέου προς συζήτηση των συμπερασμάτων του Συνεδρίου. Στο αίτημα των βιομηχάνων για βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος, ο πρωθυπουργός απάντησε: «Χωρίς αμφισβήτησι, κατανοούμε τα προβλήματα»...²

Υψηλός πληθωρισμός - μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, το χαρακτηριστικό δίπτυχο της οικονομίας, όταν το ΠΑΣΟΚ ανήλθε στην εξουσία το 1981. Στο διάγραμμα αριστερά, αποτυπώνεται η ανοδική πορεία των ελλειμμάτων των δημόσιων επιχειρήσεων, την περίοδο 1976-1981, που κορυφώνεται το 1981.

Επίσης, η ανοδική πορεία της οικονομίας, με κύριο μοχλό τη βιομηχανία, ανακόπηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Κύριο χαρακτηριστικό της νέας περιόδου, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα δεξιά, είναι η πτώση του όγκου των επενδύσεων και ειδικότερα των βιομηχανικών, ενώ το διάστημα 1975-1981 επικρατεί επενδυτική στασιμότητα.

(ΣΕΒ, *Επενδύσεις*, ΝΑΙ, 1983 -

Αρχείο ΣΕΒ)





Ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου χαιρέτισε την ανοικτή συνεδρίαση του ΣΕΒ, στις 18 Μαΐου 1982, λέγοντας, μεταξύ άλλων, ότι «για να λειτουργήσει η βιομηχανία και η ιδιωτική πρωτοβουλία, πρέπει το πλαίσιο να είναι δεδομένο, έστω και αν παρουσιάζει δυσκολίες».

Στη φωτογραφία, από δεξιά, ο Α. Παπανδρέου με τον νέο πρόεδρο Θεόδωρο Παπαλεξόπουλο και τον απερχόμενο πρόεδρο Δημήτριο Κυριαζή.
(Αρχειό Βοβολίνη)



Η ΝΕΑ ΔΙΟΙΚΗΣΙ ΤΟΥ Σ.Ε.Β.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος: Θεόδωρος Παπαλεξόπουλος.

Αντιπρόεδροι: Ίάσων Στράτος, Παντελής Κωνσταντινίδης, Χρήστος Λαναράς, Λέων Μελάς, Έμμανουήλ Νειάδας, Αντώνιος Σαούλης.

Γενικός γραμματέας: Κωνσταντίνος Πετρόπουλος.

Ταμίας: Σταμάτιος Μαντζαβίνος.

Έφοροι: Ίωάννης Πιπέρογλου, Μάριος Τόμπρος.

Σύμβουλοι: Νικόλαος Αναλυτής, Λεωνίδας-Φοίβος Κόσκος, Μιχαήλ Σκαλιστήρης, Νικόλαος Τσαγκρίδης, Θεόδωρος Σαραντόπουλος, Βασίλειος Κουρτάκης, Παναγιώτης Μπήτρος, Δημήτριος Οικονόμου, Παύλος Σερβετόπουλος.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τακτικοί σύμβουλοι: Γεώργ. Άβραμίδης, Γεώργ. Άβράσογλου, Θεόδ. Άγγελόπουλος, Σταύρος Δ. Αντωνόπουλος, Νικ. Βαλτής-Σπανόπουλος, Γεώργ. Βασιλικός, Έμμ. Βούλγαρης, Χαρ. Γεωργιάδης, Άθαν. Γκέρτσος, Χαρίλ. Γόντικας, Κωνστ. Δημητριάδης, Παναγ. Δουρίδας, Κωνστ. Δρακόπουλος, Παναγ. Δράκος, Άνδρ. Δρούλιας, Παναγ. Ήλιάδης, Ήλίας Ήλιάσκος, Άγγ. Κανελλόπουλος, Άνδρ. Κανελλόπουλος, Παναγ. Καραμητσός, Γεώργ. Καρκάζης, Άρης Κατσάμπας, Άλέξ. Κεφάλας, Άριστ. Κοροπούλης, Κυρ. Κουρής, Δημ. Κουρτάκης, Κυρ. Κουτρομπής, Άνδρ. Κυριαζής, Σωτ. Κυριαζής, Όδυσ. Κυριακόπουλος, Ίω. Κωτσιόπουλος, Ίω. Ζ. Λαναράς, Χρ. Μανιατάκης, Π. Δ. Μαρινόπουλος, Ήλίας Μεταξάς, Μιχαήλ Μητσός, Άναστ. Μπαλαφούτης, Κωνστ. Μπουτάρης, Βασ. Νειάδας, Βασ. Πανοῦτσος, Δημ. Παπαγεωργίου, Ίω. Παπαστεφάνου, Άναστ. Παπαστράτος, Γεώργ. Παπουτσάνης, Διαμ. Πατέρας, Δημ. Παυλίδης, Στ. Πετρίδης, Κωνστ. Πι-

νότσης, Κάρ. Πολίτης, Περ. Προυσάλογλου, Σέργιος Σακελλαρόπουλος, Βασ. Σαλαπάτας, Φρ. Σαρακάκης, Έλευθ. Σαρίδης, Θεόδ. Σαρρής, Νικ. Σβορώνος, Χαράλ. Σεπεντζής, Κωνστ. Σιδερίδης, Νικ. Μ. Στασινόπουλος, Άριστ. Κ. Συμεώνογλου, Εύαγγ. Συρίγος, Κωνστ. Σωτηρόπουλος, Γεώργ. Τακόπουλος, Μηνάς Τάνες, Σάββας Ταούκης, Παναγ. Τζαβέλλας, Στ. Τριανταφυλλίδης, Χαράλ. Τσαούσογλου, Γεώργ. Τσάτσος, Γεώργ. Τσεμπελής, Νικ. Τσομλεκτσόγλου, Σπυρ. Φλέγγας, Χ. Χερμπερστάιν, Γρηγ. Χιδίρογλου, Άριστ. Χριστοδουλόπουλος.

Άναπληρωματικοί σύμβουλοι: Γεώργ. Άκρίδας, Ραϋμόνδος Άντζελ, Παύλος Βαγιωνής, Γεώργ. Βλάχος, Νικ. Γιαννούσης, Εύαγγ. Γκορίτσας, Ήλίας Λαλαούνης, Άναστ. Πολίτης, Άναστ. Σούλης, Άλέξ. Στράτος, Σταμούλης Στράτος, Σωτ. Κ. Σωτηρόπουλος, Άγγ. Γρ. Τσουλούφρης, Κυρ. Φιλίππου, Μάρκος Φόρος.

Η νέα διοίκηση του 75ετούς Συνδέσμου, η οποία αναδείχθηκε από τη γενική συνέλευση της 18ης Μαΐου 1982.

(Περ. Βιομηχανική Επιθεώρησης, Ιούνιος 1982 - Αρχείο Βοβολίνης)





Η ιδιωτική πρωτοβουλία με 1^η τη βιομηχανία δίνει πολλά σε 9 από τους 10 Έλληνες. Παράγει πάνω από το 75% του εθνικού εισοδήματος. Κάνει όλες σχεδόν τις εξαγωγές ελληνικών προϊόντων. Κούρασε 50% των εργαζομένων. Σε περίοδο διεθνούς αδυναμίας, η ιδιωτική πρωτοβουλία με 1^η τη βιομηχανία, προσφέρει πολλά στον τόπο.



Μπορεί να προσφέρει περισσότερα. Αρκεί να κατανοήσουν τη συμβολή της - να την αγαπήσουν όλοι οι Έλληνες. Γιατί έτσι θα είναι ανταγωνιστική. Έτσι μόνο η ιδιωτική πρωτοβουλία με 1^η τη βιομηχανία θα αναπτύξει όλη την προωθητική της δύναμη. Γι' αυτό να καλυτερεύσει τη ζωή όλων.

Για να πάει μπροστά ο τόπος χρειάζεται η βιομηχανία



40 GREEK FORUM INTERNATIONAL



Σύνδεσμος Ἑλληνικῶν Βιομηχανιῶν

Εν τούτοις, οι δυσχέρειες στην ελληνική οικονομία παρέμεναν, ενώ οι εισηγήσεις του ΣΕΒ για την έξοδο από την κρίση μάλλον δεν εισακούονταν. «Οι επενδύσεις χωλαίνουν, ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός γερνάει, ελάχιστοι επενδυτές εμφανίζονται, με αποτέλεσμα να υποσκάπτεται ο δυναμισμός της ελληνικής βιομηχανίας και να υπονομεύεται η μελλοντική μας ευημερία», επαναλάμβανε –για πολλοστή φορά– ο πρόεδρος του ΣΕΒ από το βήμα του Ελληνο-γερμανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, το καλοκαίρι του 1983.³

Η ετήσια γενική συνέλευση της 25ης Μαΐου 1983 σηματοδεύτηκε από τον αιφνίδιο θάνατο του Αρίστου Κοροπούλη, μέλους του γενικού συμβουλίου του ΣΕΒ, την ώρα που βρισκόταν στο βήμα και ανέπτυσε τα προβλήματα της βιομηχανίας.⁴ Αυτή τη φορά στην ανοιχτή συνεδρίαση δεν παραβρέθηκε ο πρωθυπουργός, αλλά ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας, Γεράσιμος Αρσένης.

Το ερώτημα που έθετε ο ΣΕΒ προς την κυβέρνηση ήταν σαφές, αλλά μετέωρο: θα υιοθετούσε το μοντέλο της μεικτής οικονομίας με κυρίαρχη την ιδιωτική πρωτοβουλία, αρμονικά συνεργαζόμενη με το κράτος, ή εκείνο της συγκεντρωτικής οικονομίας με το κράτος να δρα επιχειρηματικά και την ιδιωτική πρωτοβουλία σε ασφυκτικό κλοιό; Επιπλέον, ο νόμος 1386/1983 περί προβληματικών, με τις ασάφειες κριτηρίων βάσει των οποίων μια επιχείρηση

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 75 χρόνων, ο Σύνδεσμος υλοποίησε ένα ευρύ πρόγραμμα δημοσιότητας, το οποίο περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, διαφημιστική καμπάνια στον ημερήσιο και στον περιοδικό τύπο. Στη φωτογραφία, διαφημιστική καταχώριση του ΣΕΒ στο περιοδικό *Greek Forum International*, τον Οκτώβριο 1982. (Αρχείο Βοβολίνη)

«Μέσα από διαρκή ανανέωση και προσαρμογή στις ραγδαία μεταβαλλόμενες συνθήκες, ο ΣΕΒ είναι σήμερα η κεντρική οργάνωση της ελληνικής Βιομηχανίας»: με αυτά τα λόγια προλογίζει ο Σύνδεσμος τη μικρή επετειακή έκδοση για την 75ετία του. Στη φωτογραφία, σκίτσο της Στέγης της Βιομηχανίας στο εξώφυλλο της έκδοσης. (Αρχείο ΣΕΒ)





Στο Πανελλήνιο Βιομηχανικό Συνέδριο (9-10 Φεβρουαρίου 1983), με σύνθημα «Απασχόληση-Επενδύσεις-Ανταγωνιστικότητα», συμμετείχαν περισσότεροι από 600 βιομήχανοι και στελέχη επιχειρήσεων. Κατά τη διάρκεια των εργασιών του επισημάνθηκαν τα φλέγοντα ζητήματα της ελληνικής βιομηχανίας, ενώ το κράτος κλήθηκε σε «ουσιαστικό και δημιουργικό διάλογο». Στη φωτογραφία, από αριστερά, ο Δ. Κάζαγλης (πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχάνων Πελοποννήσου-Δ. Στερεάς Ελλάδος), ο Π. Κωνσταντινίδης (πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχάνων Βορείου Ελλάδος), ο Δ. Κυριαζής (πρόεδρος του Συνεδρίου), ο Θ. Παπαλεξόπουλος (πρόεδρος του ΣΕΒ), ο Χ. Φυρογένης (πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχάνων Αττικής-Πειραιώς) και ο Κ. Βανέζης (πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχάνων Θεσσαλίας-Κεντρικής Ελλάδος). (Αρχειό Βοβολίνη)



ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

1. Τό Πανελλήνιο Βιομηχανικό Συνέδριο 1983 κατέγραψε τήν άνησυχία τοῦ βιομηχανικοῦ κόσμου καί τόν προβληματισμό τῆς ιδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἀπό τήν κρίσιμότητα τῆς οικονομικῆς καταστάσεως πού προκαλεῖται ἀπό τήν συνδυασμένη ἐπίδρασι δυσμενῶν διεθνῶν συνθηκῶν καί ἐγχωρίων παραμέτρων.

2. Τό Συνέδριο πιστεύει ὅτι ἡ κατάστασι αὐτή πρέπει —καί μπορεῖ— νά ἀντιστραφῆ. Ἡ ἐξοδος ἀπό τήν κρίσι ἀποτελεῖ προτεραιότητα ἐθνικῆς ἐπιβιώσεως, πού τήν εὐθύνη της φέρουν ὅλοι οἱ φορεῖς τῆς οικονομικῆς ζωῆς: Κυβέρνησι, ἐπιχειρήσεις καί ἐργαζόμενοι. Τό Συνέδριο πιστεύει ὅτι ὁ διάλογος κυβερνήσεως - παραγωγικῶν τάξεων, πού ἔχει ἤδη ἀρχίσει, πρέπει νά γίνῃ πιό συγκεκριμένος, πιό οὐσιαστικός καί πιό ἐποικοδομητικός. Γιατί σέ κρίσιμα θέματα, πού ἀφοροῦν στήν ιδιωτική ἐπιχείρησι γενικώτερα, ἀλλά καί στήν βιομηχανία καί εἰδικώτερα σέ κλάδους, ὅπως π.χ. οἱ κλάδοι φαρμάκου καί τροφίμων, αὐτός ὁ διάλογος θά εἶχε ὀδηγήσει σέ ἐπί μέρους ρυθμίσεις κοινῆς ἀποδοχῆς.

3. Στόν τομέα τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς τό Συνέδριο διαπίστωσε ὅτι ὑπῆρξαν σωστά καί θαρραλέα μέτρα, ὅπως τά ἀναπτυξιακά κίνητρα, οἱ ρυθμίσεις γιά τήν ἀποκατάστασι τῆς ἀνταγωνιστικότητος, οἱ προσπάθειες νά μειωθοῦν τά ἐλλείμματα τοῦ δημοσίου καί νά περιορισθῆ ἡ γραφειοκρατία. Τά μέτρα αὐτά ἀρχίζουν νά διαμορφώνουν ἕνα θετικό πλαίσιο γιά τήν λειτουργία τῆς ιδιωτικῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως.

4. Ὅμως, παρά τήν ἐκφρασμένη βούλησι τῆς κυβερ-

νήσεως καί σέ ἀντίθεσι μέ τά παραπάνω θετικά μέτρα, ὑπῆρξαν ἀρκετές καθυστερήσεις στήν λύσι ζωτικῶν προβλημάτων τῆς βιομηχανίας καί ἀρνητικές ἀποφάσεις, πού ἀποδυναμώνουν τά θετικά σημεῖα τοῦ οικονομικοῦ πλαισίου. Οἱ ἀποφάσεις αὐτές στηρίχθηκαν ἀποκλειστικά σέ κοινωνικά ἢ πολιτικά κριτήρια, χωρίς νά συνυπολογίσουν τίς σοβαρές ἐπιπτώσεις στήν ἀνταγωνιστικότητα, στό ἐπενδυτικό κλίμα καί στήν ἀπασχόλησι.

5. Τό Συνέδριο συμμερίζεται τήν πίστι ὅτι ἡ ἀπάντησι στά σημερινά μας προβλήματα βρίσκεται στήν αὔξησι τῶν ἐπενδύσεων καί στήν βελτίωσι τῆς ἀνταγωνιστικότητος. Ἔτσι μόνο θά ἀντιμετωπισθῆ ἀποφασιστικά καί τό θέμα τῆς ἀπασχολήσεως. Τό Συνέδριο διεπίστωσε ὅτι στήν ἐλληνική βιομηχανία ὑπάρχει ἡ θέλησι καί τό δυναμικό, πού μποροῦν νά μᾶς φέρουν στήν ἀνάκαμψι.

6. Ἡ Συνέδριο πιστεύει ὅτι μέ τήν ἄρσι τῶν ἐμποδίων αὐτῶν ἀποδεδεσμεύονται οἱ δυνάμεις τῆς βιομηχανίας καί δημιουργοῦνται οἱ προϋποθέσεις γιά βιομηχανική κινητοποίηση.

7. Ἡ ἐλληνική βιομηχανία εἶναι ἄρρηκτα δεμένη μέ τόν τόπο. Καί ἡ προκοπή της εἶναι συνυφασμένη μέ τήν προκοπή αὐτοῦ τοῦ τόπου. Τό Συνέδριο διαδηλώνει τήν θέλησι τῆς βιομηχανίας νά βοηθήσῃ μέ ὅλες τίς δυνάμεις της γιά νά ξεπεράσῃ ἡ χώρα μας τίς σημερινές δυσκολίες. Καί πιστεύει ὅτι μποροῦμε νά δοῦμε καί πάλι τήν βιομηχανία στό μέλλον νά ἀναπτύσσεται μέ ταχεῖς ρυθμούς, προάγοντας τήν κοινωνική εὐημερία καί τήν πρόοδο.





χαρακτηριζόταν προβληματική και, άρα, απολάμβανε ευνοϊκή μεταχείριση, δημιουργούσε πρόσθετους τριγμούς μεταξύ κυβέρνησης Παπανδρέου και βιομηχανικού κόσμου. Ιδιαίτερα χαρακτηριστική περίπτωση κρατικής παρέμβασης αποτελεί η αιφνίδια διοικητική και ιδιοκτησιακή αλλαγή στην ΑΓΕΤ Ηρακλής το 1983.

Ήταν μοιραίο, επομένως, η γενική συνέλευση του ΣΕΒ στις 15 Μαΐου 1984, η οποία ανανέωσε τη θητεία του Θ. Παπαλεξόπουλου για μία ακόμη διετία, να διεξαχθεί μέσα σε ατμόσφαιρα φορτισμένη λόγω των κυβερνητικών χειρισμών, που ωθούσαν στη σταδιακή αποβιομηχάνιση και στην υποβάθμιση της επιχειρηματικής δράσης. Ο διάλογος με την κυβέρνηση δεν απέδιδε καρπούς, αφού γινόταν «σε διαφορετικές γλώσσες, σε δογματική γλώσσα κεντρικού προγραμματισμού από τη μια μεριά, σε ρεαλιστική γλώσσα οικονομίας της αγοράς από την άλλη»...⁵

Στιγμιότυπο από την ανοιχτή συνεδρίαση του ΣΕΒ, στις 25 Μαΐου 1983, με ομιλητές, από αριστερά, τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας Γεράσιμο Αρσένη, τον πρόεδρο του ΣΕΒ Θεόδωρο Παπαλεξόπουλο και τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων Yves Le Portz. Ο πρόεδρος του ΣΕΒ κάλεσε την πολιτεία να αναλάβει την ιστορική ευθύνη της έναντι της βιομηχανίας, ενώ ο Γ. Αρσένης μίλησε για βιομηχανική στρατηγική της κυβέρνησης και ο Yves Le Portz διατύπωσε την αισιοδοξία του για την προσαρμογή των ελληνικών επιχειρήσεων στις κοινοτικές επιταγές.
(Αρχειο Βοβολίνη)





Η γενική συνέλευση του ΣΕΒ, στις 15 Μαΐου 1984, επανεξελέξε πρόεδρο τον Θεόδωρο Παπαλεξόπουλο. Η ανοιχτή συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνου Καραμανλή. Ο Θ. Παπαλεξόπουλος στην ομιλία του αναφέρθηκε στο διάλογο βιομηχανίας-κυβέρνησης, σημειώνοντας ότι «οι τοποθετήσεις δεν συναντήθηκαν συχνά». (Αρχείο Βαβολίνη)



Στιγμιότυπο από την εντυπωσιακή επαγγελματική συγκέντρωση της «μαχόμενης οικονομίας» στο κέντρο της Αθήνας, στις 31 Μαΐου 1984. Κεντρικά συνθήματα: «Φτάνει πια» και «Όχι χειροπέδες στην ιδιωτική πρωτοβουλία»! Η κυβέρνηση αντέδρασε σπασμωδικά, ακόμη και με διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος... (Αρχειό Βοβολίνη)

Η δημιουργία του Εθνικού Συμβουλίου Ιδιωτικής Πρωτοβουλίας

«Την άνοιξη του 1984, ο υπουργός Εμπορίου είχε εκδώσει απόφαση με την οποία ήθελε να επιβάλει αυστηρότατο κοστολογικό έλεγχο και συγνό αγορανομικό καθεστώς σε πάμπολλα είδη που αποτελούσαν είδη εισαγωγής, παραγωγής ή διακίνησης – από τρόφιμα και είδη ρουχισμού μέχρι ηλεκτρικά είδη και καυστική σόδα. Η υπουργική απόφαση επέβαλε την υποχρέωση υποβολής σωρείας αναλυτικών πινάκων σε κάθε περίπτωση αλλαγής τιμής πώλησης σε όλες τις μεσαίο-μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας.

Αυτή η ωμή προσπάθεια αστυνόμευσης των τιμών και τιθάσευσης της αγοράς, όπως ήταν φυσικό, προκάλεσε τέτοια αγανάκτηση σε όλο το χώρο του εμπορίου και της μεταποίησης ώστε αποφάσισαν σύσσωμες οι δυνάμεις της οικονομίας να συνασπισθούν και να αντιταχθούν σε αυτή τη “βίαια” πράξη καταστολής και εξουθένωσης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Έτσι ιδρύθηκε το Εθνικό Συμβούλιο Ιδιωτικής Πρωτοβουλίας (ΕΣΙΠ) που οδήγησε στη δημόσια εκδήλωση της 31ης Μαΐου 1984 στην Πλατεία Κολοκοτρώνη.

Το πρώτο προεδρείο του Συμβουλίου του ΕΣΙΠ είχαν αποτελέσει ο Διόνυσης Κολαΐτης, πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Πατρών, και τρεις αντιπρόεδροι – και δη οι πρόεδροι του ΣΕΒ, των Εμπόρων και των Επαγγελματιο-Βιοτεχνών που από κοινού είχαν επιλέξει τον πρώτο πρόεδρό τους.

Σημειωτέον ότι, για τη συγκέντρωση της 31ης Μαΐου 1984, το Συμβούλιο συνάντησε άρνηση των αρμοδίων Αρχών για την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (φωτισμού και συστήματος μεγαφώνων) ακόμη και άρνηση αδειας για μερική κατάληψη του καταστρώματος της οδού Σταδίου για τη συγκέντρωση του ΕΣΙΠ.

Τελικά η επιτυχία της εκδήλωσης υπερέβη κάθε προσδοκία (σε πάνω από 20.000 άτομα εκτιμήθηκε το πλήθος) και, παρά την προσπάθεια της τότε Κυβέρνησης να την αποθαρρύνει – ακόμη και με απειλητική επιστολή – πρώτα και να τη γελιοποιήσει, μετά, στην ουσία επιτεύχθηκαν πλήρως οι αντικειμενικοί σκοποί του ΕΣΙΠ».

Θεόδωρος Παπαλεξόπουλος, Αύγουστος 2006

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Οι φορείς της Ιδιωτικής Επιχειρηματικής δραστηριότητας, Έμποροι, Βιοτέχνες, φορείς της Βιομηχανίας, Έπαγγελματίες, ανεξάρτητα από μέγεθος, μικροί, μεσαίοι και μεγάλοι, που με τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους συμμετέχουν στην συγκέντρωση, οι οργανώσεις των παραγωγικών τάξεων που εκπροσωπούν πάνω από 500 χιλιάδες οικογένειες που δεν έλειψαν από κανένα έθνικό άγωνα,

I. Διαπιστώνουν ότι:

- Η οικονομική κατάσταση της χώρας χειροτερεύει διαρκώς και αυξάνει ο αριθμός των επιχειρήσεων που καθημερινά υποκύπτουν στα έντονα προβλήματα και στα εμπόδια που πολλαπλασιάζονται.
- Τα συνεχή αγορανομικά μέτρα και οι αποφάσεις που λαμβάνονται, ειδικά από το Υπουργείο Έμπορίου, κάνουν τα προβλήματα δξύτερα και έχουν έτσι ολέθρια αποτελέσματα για τον επαγγελματία και για την έχουν έτσι ολέθρια αποτελέσματα για τον επαγγελματία και για την επιχείρηση.
- Παράλληλα συνεχίζεται άμειωτη ή διόγκωση του Δημοσίου ταμεία, ή δημιουργία νέων κρατικών μονοπωλίων και ήμικρατικών φορέων και ή χορήγηση προνομίων εις βάρος της Ιδιωτικής επιχείρησης.
- Όλα αυτά επιβάλλουν έναν ασφυκτικό κλοιό στις δραστηριότητες της Ιδιωτικής επιχείρησης, εντένουν τις δυσκολίες και οδηγούν νέες επιχειρήσεις σε κλείσιμο, με αποτέλεσμα την τελεσίωση ολόκληρης της οικονομίας.

II. Πιστεύουν ότι:

- Γιά να σταματήσει ή κρίση
 - Νά δραστηριοποιηθεί ξανά ή Οικονομία
 - Νά βγούμε από την ύφεση.
 - Καί νά απορροφηθεί ή ανεργία.
- Χρειάζεται ενθάρρυνση της Ιδιωτικής πρωτοβουλίας και άπελευθέρωση, μέσα στά πλαίσια της νομιμότητας, των παραγωγικών δυνάμεων της οικονομίας.
- Αντίθετα, ή συνεχής επέκταση του Κράτους καί οι αυθαίρετες παρεμβάσεις του, που συνθλίβουν την Ιδιωτική επιχείρηση, διαιωνίζουν την κρίση καί απομακρύνουν τις ελπίδες γιά ανάκαμψη.

III. Έχουν συνείδηση ότι:

Η Ένότητα των παραγωγικών τάξεων, όπως αυτή παρουσιάστηκε στή συγκέντρωση της 31ης Μαΐου στήν Αθήνα, είναι σήμερα,

περισσότερο από κάθε άλλη φορά, χρήσιμη και άναγκαία, άφού κανένας έμπορος, βιοτέχνας, βιοτέχνης ή επαγγελματίας, μεγάλος, μεσαίος ή μικρός, δέν μπορεί νά υπάρξει χωρίς τόν άλλον.

Η κοινή αντιμετώπιση των κινδύνων που άπειλούν τήν ελληνική οικονομία επιβάλλεται άκόμα από τήν πεποίθηση ότι ή προώθηση της οικονομικής έλευθερίας θά ώφελήσει τόσο τούς εργαζόμενους καί τίς επιχειρήσεις όσο καί τό κοινωνικό σύνολο.

Καί ζητούν:

- 1) Νά άρθθούν οι αποφάσεις που δημιουργούν συνεχώς κρατικά μονοπώλια, παρέχουν προνόμια σε κάθε μη Ιδιωτική επιχείρηση καί έξοντώνουν τήν Ιδιωτική πρωτοβουλία.
- 2) Νά άνασταλεί ή εφαρμογή των μέτρων που θέσπισε τό Υπουργείο Έμπορίου τό τελευταίο τρίμηνο καί νά άναβληθεί ή λήψη νέων αποφάσεων που, όπως οι προηγούμενες:
 - Δίνουν στόν Υπουργό Έμπορίου τό άπόλυτο δικαίωμα νά αύθαιρετεί καί νά αλφινιδιάζει.
 - Επιτρέπουν τήν έπιβολή τελεσίδικων διοικητικών ποινών, χωρίς τή δυνατότητα δευτεροβάθμιας κρίσεως.
 - Θεσπίζουν τήν ανεξέλεγκτη άναδρομικήτητα πράξεων της Διοικήσεως.
 - Αφήνουν άδιευκρίνιστα καί έκτεταμένα τό άρια λειτουργίας καί τούς σκοπούς οργανισμών που Ιδρύονται, όπως ό ΕΜΠΟ κλπ.
 - Κάνουν τήν αγορανομία άπόλυτο ρυθμιστή της οικονομικής μας ζωής.
- 3) Νά επίδιωχθεί αναμόρφωση των μέτρων αυτών, με τήν ενεργό σύμπραξη των άντιπροσωπευτικών οργανώσεων των παραγωγικών τάξεων.
- 4) Νά υπάρχει ούσιαστική συμμετοχή των παραγωγικών τάξεων στή λήψη των αποφάσεων που άφορούν όχι μόνο τή ζωή τους άλλά καί τό μέλλον της Έλληνικής Οικονομίας.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ & ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΛΑΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΥΝΤΗΡ – ΜΑΡΚΕΤ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ



Η αυξανόμενη πόλωση κυβέρνησης-επιχειρηματιών, η διάρκεια και το βάθος της κρίσης, η λήψη αντιεπιχειρηματικών μέτρων, ο ασφυκτικός παρεμβατισμός, η διογκούμενη δημοσιοποίηση της οικονομίας, η υποκατάσταση της ιδιωτικής επιχείρησης από κρατικά μονοπώλια οδήγησαν βαθμιαία τον επαγγελματικό κόσμο σε συσπείρωση και κινητοποίηση. Στις 31 Μαΐου 1984, οργανώθηκε συγκέντρωση-διαμαρτυρία με την ευρεία συμμετοχή ενώσεων του βιομηχανικού, βιοτεχνικού, εμπορικού και επαγγελματικού κόσμου κατά του συστηματικού διωγμού της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Κεντρικό σύνθημα: «Φτάνει πια!». Ακολούθησε πορεία προς τη Βουλή, όπου αντιπροσωπία της οργανωτικής επιτροπής επέδωσε ψήφισμα. Η αναγκαιότητα δε για τη συντονισμένη δράση και την ενότητα των επιχειρηματικών κύκλων κατέληξε στη δημιουργία του Εθνικού Συμβουλίου Ιδιωτικής Πρωτοβουλίας (ΕΣΙΠ). Στόχος του ΕΣΙΠ ήταν η προώθηση των αρχών της ιδιωτικής πρωτοβουλίας «λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ανάγκες μιας εθνικής, υπερκομματικής οικονομικής πολιτικής».⁶

Η αυγή του 1985 έβρισκε πλέον τον βιομηχανικό κόσμο και την κυβέρνηση σε πλήρη ρήξη. Ο ΣΕΒ, διά του πρόεδρου του, Θ. Παπαλεξόπουλου, μιλούσε για «πολιτικοποίηση της οικονομίας», ενώ ο Γεράσιμος Αρσένης δήλωνε: «Για να επιλυθούν τα προβλήματα χρειάζεται μία ΙΟετία»!⁷

Οι προτάσεις του ΣΕΒ για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης διατυπώθηκαν ως σχέδιο για μια «σωστή αναπτυξιακή πολιτική», το οποίο συμπύκνωνε, εξάλλου, όλα τα αιτήματα του βιομηχανικού κόσμου στην τρικυμιάδη αυτή περίοδο. Πράγματι, το διάστημα αυτό ο Ανδρέας Παπανδρέου, ύστερα από την εκλογική νίκη της 2ας Ιουνίου 1985, προέβη σε θεαματικό ανασχηματισμό στις 26 Ιουλίου, αντικαθιστώντας τον Γεράσιμο Αρσένη –ο οποίος θα διαγραφεί από το ΠΑΣΟΚ το 1986– με τον Κωνσταντίνο Σημίτη στο νευραλγικό υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Τον Οκτώβριο δε η κυβέρνηση εξήγγειλε μέτρα λιτότητας που συνόδευσαν την υποτίμηση της δραχμής κατά 15%. Υπό αυτές τις συνθήκες, ο Σύνδεσμος θεωρούσε ότι προϋποθέσεις μιας υγιούς αναπτυξιακής πολιτικής αποτελούσαν ο περιορισμός του δημόσιου τομέα και η ουσιαστική ενθάρρυνση του ιδιωτικού. Εξίσου επιτακτική πρόβαλε η ανάγκη «αποδέσμευσης του κράτους από δραστηριότητες», στις οποίες άλλωστε «αποδεδειγμένα υστερούσε»...⁸



Στην ανοικτή συνεδρίαση του ΣΕΒ, στις 16 Μαΐου 1985, συμμετείχε και ο πρόεδρος της UNICE λόρδος Ray Pennock, ο οποίος, σκιαγραφώντας τις θέσεις της UNICE, καταδίκασε τους μηχανισμούς πολλαπλών ελέγχων και επεμβάσεων στην αγορά.
(Αρχειο Βοβολίνη)

